

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Eusebiu Tu Pamphilu Ekklesiastikē Istorìa

Eusebius <Caesariensis>

Mogvntiae, 1672

XI. De corporali Domini adventu, qualis & cur fuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14478

καὶ ὁδὸν αὐτῶν ἀδούλους καὶ εἰσὶν ἀξιοπίστοι, λέ-
 γούσιν, εἰ γὰρ Ἰησοῦς θεὸς μετ' ἐξουσίας τῶν
 πατρῶν, πιστεύειν αὐτοῖς καὶ πείθεσθαι πα-
 τήρας, καὶ τῶν λέγουσιν ἐνθεσπάζοντες λέγουσι
 δὲ παθήματα Θεῶν τε καὶ δαιμόνων τὰ ἀρε-
 παθήματα τέτων, παθούσας ἀληθείας ἐφ' ἡ-
 πεία, ἀλλ' ἐρεῖ τις, ὅτι εἰς ποιηταῖς ψεύδεσ'
 ἐλάττω γὰρ τῆν ἀκρόντων ψυχὰς, ἰδίον
 εἶναι ποιητικῆς. τὸ δ' ἀληθὲς εἶναι, ἡνίκα ἀντὰ
 λεγόμενα μὴ ἄλλως ἔχη, ἀλλ' ὡς λέγεται.
 ἔστω τὸ ἰδίον ποιήσας, τὸ τὴν ἀλήθειαν ἔσθ'
 ὅτε ἀφ' ἑαυτοῦ λέγειν ἀλλ' οἱ τὰ ψευδῆ λέγουσιν.
 ἢ καὶ τῶν ψεύδοντα ἢ γὰρ κέρδους καὶ ἀφελείας
 χάριν τὸ ποιῆσιν. ἢ κακὴν πᾶσα πρᾶξιν ὡς
 εἰσὶν στωικότες ἑαυτοῖς, διὰ τὸν ἐφεσηκότα
 ἐν τῇ νόμων κίνδυνον Ἰησοῦ καλύπτει. ἢ γὰρ
 δυνατὸν οἶμαι, μὴ δὲν πᾶσα τὴν ἀλήθειαν πρὸς
 τὴν κρείττονον φύσεως ἰσορροπίας, μὴ ψεύδε-
 σαι μὴ δὲ δυσεεῖν.

A Hæc illi cum dicunt, videntur fide di-
 gni. Cum enim divino quodam motu
 impulsī, verius facere aggrediantur, par-
 est ut illis fidem adhibeamus, in iis quæ
 divino Spiritu incitati pronuntiant. Sed
 & Deorum ac dæmonum calamitates
 referunt. Certè illorum calamitates o-
 mninò cum veritate consentiunt. At e-
 nim dicet aliquis Poëtis mentiri licere.
 Id enim proprium esse Poëticæ, ut au-
 dientium animos demulceat: verita-
 tem verò esse, quoties ea quæ dicuntur,
 non alio se habent quàm quo dicuntur
 modo. Si hoc proprium Poëticæ, inter-
 dum veritatem abscondere. Hi verò
 qui mentiuntur, nunquam frustra &
 gratis id faciunt. Aut enim quæstus &
 cupiditatis causâ mentiuntur: aut cu-
 juspriam criminis sibi conscii; metu pe-
 riculi quod leges ipsis intentant, verita-
 tem obtegunt. Atqui facilè poterant,
 meo quidem iudicio, nihil de divina
 natura præter veritatem dicentes, ab
 impio mendacio abstinere.

Κεφ. ΙΑ.

Περὶ τῆς κατὰ σὰρκα τοῦ Κυρίου παρουσίας, τίς ἔστι
 τῆς γεννήσεως.

CAPUT XI.

De corporali Domini adventu, qualis
 & cur fuerit.

Οὐκ ἔστιν εἰς πρὸς ἀνάξιν ἡμεῖς βίβας, σύ-
 νοιδε τε τῶ πλημμελῶς καὶ ἀτάκτως
 τὸν βίον βεβιωκότι, ἐάν μετὰ τὴν καὶ πρὸς
 τὸ θεῖον ἀπίδῃ, τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα καθαρι-
 θῆι, καὶ ἀλλότρητον χρομῶν τῆς πάλαι
 κακίης διαίτης. ἀλλ' ὅμως ἀγαπητὸν, εἰ
 καὶ ἐν τῇ τῆς ἀμῆς ἡλικίᾳ τὴν ἑσθίαν ἐντυ-
 χῶσιν ἡμῖν ἡ παιδεία μὲν ἢ ἔξ ἀνθρώπων
 ἐδεῖα πάποτε σιωπῆσαι. Θεὸς δ' ἐστὶν ἀ-
 παύτα δωρήματα, ὅσα ἐν ἡμεῖς καὶ τρεῖς ποιοῖς
 ἐνδοκίμα πρὸς τοῖς νέον ἔχουσιν. ἔχω ἡ καὶ
 οἶον παρὰ βέλγημα δηλητηρίων ἀνίκευς ὁ-
 πῶσα τελευτῆσαι ὁ ποιητὴς, ἢ μετρίαν ἀ-
 σπίδα, τὴν γνώσιν τῆν δευκόντων τῶ Θεῶ.
 ὅτις ἀπρὸς τὸν παρὰ κείνον λόγον χησι-
 μα ἐκλεξάμεθα, ὑμνήσω τὸν πατέρα
 πάντων. αὐτὸς τε σιωπῆσεν τῇ τῆς κα-
 τὰ φύσιν ἀπειθῆ, πάριδι Χειρὲς σῶτες
 ἀπάντων, καὶ τὸν παρὰ τῆς δευκῆς καὶ ἀκόσμη
 λόγον, τὸν τρέπον τῆς σεμνολογίας ὑψηλῶ-
 μεθα. καὶ μὴδεὶς προσδοκᾶτω, κομψεία
 τῶν κεκαλωπισμένων ὀνομάτων τε καὶ ῥη-
 μάτων ἀκρίβειαν οἶδα γὰρ ἀκριβῶς τὴν
 ἐκλυτον καὶ πρὸς ἡδονὴν ἀπειργασμένην

C Porro quisquis optima vivendi ra-
 tione ac disciplina indignus est, si-
 bique ipse conscius vitæ malæ & nequi-
 ter transactæ; is tandem respiscat, &
 perpurcata mentis acie ad divinum re-
 spiciat Numen, pristinam vivendi ra-
 tionem detestatus. Contentus tamen
 esse debet, si vel provec̄ta jam ætate sa-
 pientiam assequatur. At nobis nulla qui-
 dem ab hominibus profecta doctrina
 adjumento unquam fuit. Sed quæcum-
 que in hominum vita ac moribus lau-
 dem merentur iudicio Sapientum, Dei
 dona sunt ac munera. Ceterùm adver-
 sus venenata illa tela quæ à malo dæmo-
 ne fabricantur, non infirmum habeo
 scutum quod opponam; scientiam vi-
 delicet earum rerum quæ acceptæ
 sunt Deo. Quæ quidem ex scientiâ
 ac disciplinâ, ea seligens quæ ad præ-
 sentem sermonem accommodata sunt,
 summum omnium parentem laudare
 aggrediar. Tu verò devotionis nostræ
 proposito favens, adesto Sevator om-
 nium Christe, & sermonem de poten-
 tia tua institutum exorna; laudandi no-
 bis modum rationemque præscribens.
 Nemo porro existimet auditurum se o-
 rationem, eximia quadam verborum ele-
 gantia excultam. Quippe compertum
 Ddd d ij

habeo, eam orationem quæ mollis sit & ad voluptatem ac lenocinium comparata, prudentibus viris displicere; cum is qui dicit, plausum potius quam modestam differendi rationem confectatur. Quidam impii ac dementes homines, ajunt Christum nostrum merito supplicio damnatum fuisse; & eum qui vitam Auctorem est viventibus, vitam esse privatam. Ac eos quidem qui semel pietati nuntium remiserunt, nec timore ullo aut pudore scelerum suorum affici decreverunt, ita sentire minimè mirandum est. Illud verò omnem excedit amentiam, quod sibi ipsis persuasisse videntur, Deum immortalem vim ab hominibus passum esse, non autem à sua ipsius benignitate, & erga homines benevolentia. Nec animadvertunt, magnitudinem animi ac patientiam nec contumeliâ mutari, nec conviciis de statu suo dimoveri; sed furorem eorum qui ipsam hostiliter invadunt, consilio & celsitudine animi frangere. Statuerat quidem divina Clementia injustitiam è medio tollere; modestiam verò & æquitatem promovere. Ac propterea sapientissimis hominibus in unum congregatis, pulcherrimam atque utilissimam humano generi doctrinam instituit, ut viri boni ac beati, providentiam ipsius in hujus mundi rebus administrandis æmulerentur. Quo quidem bono quodnam majus dici potest, ubi Deus justitiæ leges præscribit, eosque qui discipuli ipsius esse meruerint, similes efficit sibi: ut traditâ ac diffusâ in omnes virtute, sempiterna felicitas hominibus comparetur. Hæc est præclara victoria; hæc vera potentia; hoc opus maximum Deoque convenientissimum; omnium scilicet populorum correctio atque ad meliorem frugem conversio. Ac nos quidem hujus triumpho gloriam, cum laudibus & acclamationibus, tibi ô Servator omnium, deferimus. Tu verò improba ac detestanda blasphemia, quæ mendaciis & fama pervulgatisque sermonibus efferrî & gloriari soles, tu, inquam, juvenes decipis; adolescentes & viros qui puerili quodam ingenio præditi sunt, blanda persuasione in fraudem inducis; à veri Numinis cultu eos abducens, & simulacra constituens, quæ adorent, & quibus preces allegent: adeò ut decepti, suæ ipsorum recordiæ mercedem recipiât. Christum enim omnium bonorum Auctorem, qui & Deus est & Dei Filius, calumniantur. Annon quæro hic

A δημηγορίαν τοῖς εὐφροῦσιν ἀπαρεσκεψίαν οἱ λέγοντες, κρότε μάλλον, ἢ σαφῶς διαλέξεως ἐπιμελιῶναι. Φασὶ δὲ ἰσως αὐτοὶ καὶ δυοσεβεῖς ἄνθρωποι, δικαιώσαι τοὺς Χριστὸν ἡμῶν. Ἐ τὸν παλαιόν τε βίον τοῦ εἶναι αὐτὸν ἔστιν ἐσερῆος. τὸς δ' ἀσθενῶν παρ' ἐλπίσιν αὐτῶν, καὶ μὴ τε δεδιέναι, καὶ ἐγκαλύπτει τὴν ἑαυτῶν ποικίλην καὶ νοῦντας, ἔδ' ἐν θαύμασόν τε τοῦ λέγειν ἑαυτῶν ἵππεύειν, τὸ δ' ἐν αὐτῶν πακίαν ἑαυτῶν, ἑαυτῶν ἀνδραπε Θεοῦ ἀποβαρῶν βεβίαιος καὶ ἐχ' ἑαυτῶν μοῖτης τῆς φιλανθρωπίας· μὴ δ' ἐνοεῖν, ὅτι τὸ μεγαλοῦν ἐστ' ἑαυτῶν ὑπερβῆως διατρέπε'. ἔδ' ἑαυτῶν πηλακισμῶ, τῆς φυσικῆς ἐφερόντης ἐπὶ τῆς αἰαί, ἀλλ' αἰεὶ γίγνη', τῆν ἐπεμειναι τὴν ἀγριότητά, λογισμῶ τε καὶ μεγαλοχίας φρονηματι θραυόν καὶ διαθεῶν, ἐστ' ἐν μὴ ἢ τῶ Θεῷ φιλανθρωπία, ἀλλὰ μὲν ἔξαλειψαι, κοσμιότητά ἢ καὶ ἀλλὰ πᾶσαι διὸ καὶ τὸς σοφωτάτας τῆν ἀσθενῶν σωματρούσας, καλλίστην καὶ βιωφελῆσιν διδασκαλίαν σιωεσῆσας, ζηλώσαι τὸς ἀγαθῶν τε καὶ εὐδαίμονας τὴν ἑαυτῶν τὰ κόσμια φρονοῖαν ἔμειον ἀγαθῶν τῶν ἀν ἡς εἶποι. Θεῷ δικαιοσύνην βεβίαιος, καὶ ἔξομοῖν ἑαυτῶν τὸς ἀσθενῶν αὐτῶν παιδύσεως. ὅπως διαδοῦσιν ἐπὶ πάντας τῆς ἀγαθότητος, τὸ εὐτυχῶν τῶν ἀνθρώπων εἰς ἀπάντα τὸν αἰῶνα ἀσθενῶνται. αὐτῆ ἐν ἡσέμνη νίκη. τὸ δ' ἀλλοῦς τῶν τῶν μέγιστον ἔργον ἀσθενῶν, ὅταν τῶν πάντων δῆμων σωφρονομῶς καὶ τέταρτον βιτάνησιν διδοῦν ἐν φημέντες, ἢ τῶν τῶν ὄλων· σὺ δ' ὠποηρά καὶ ἰπποκρίτων βλασφημία, ψεύδ' ἐσιν ἐπαιρημῶν, φημεις τε καὶ διαδοῦσιν. ἔξαπαθῆσιν νέες. πείθεις ἢ μειράκια, καὶ τῶν ἀσθενῶν τὸς μειρακίωδ' ἢ ἰνα τρέπον ἔχοντας. ἀπὸ γὰρ μὲν αὐτῶν διὰ τῆς φρονησῆσιν τῶν Θεῶν. σιωεσῆσιν δὲ ἀγαλμάτων πλάσμα, οἷς ἐυχοντο καὶ ἀσθενῶν ἑαυτῶν ἔξαπαθῆσιν, μὴ τῶν ἀσθενῶν τῶν ἀναιδῆσιν. αἰτιῶν γὰρ τῶν ἀσθενῶν παλαιόν πάντων, Χριστὸν, Θεὸν τῶν Θεῶν παῖδα. ἀσθενῶν ἐχ' ἑαυτῶν σωφρονομῶν καὶ φρονημάτων ἐθνῶν τε καὶ δῆμων ἐστ'

ὁ Θεὸς καταξίαν σέβεται; παντοίας μὲν δυνάμεως ἐπιλημνύθη. αὐτὸς δ' ἐν τῇ οἰκείᾳ παρρησίᾳ μένων, ἐδ' οὐκ ἐν τῆς ἐμφύτης φιλοφροσύνης ἐμείωσεν. ἀπίτε δὴ δυοσεβείας. ἐφέται γὰρ ὑμῖν διὰ τὴν ἀπιμώρητον ἀμαρτίαν, ἵνα τὰς τῶν ἱερείων σφαγὰς, τοῖνας τε κ' ἐσθλας κ' μέθας παρρησιόμνητοι μὲν θρησκείαν. ἵνα ἡδονῆς ἢ ἡδονῆς κ' ἀκολασίας κ' θυσίας μὲν ἵνα ἡλεῖν σκηπτοῦμοι. ταῖς δ' αὐτῶν ἡδοναῖς δ' ἐλευθέρως. ἐγὼ ἴτε ἀγαθὸν ἐδ' ἐν, ἐδ' τὸ πρῶτον ἔμεγαλιν Θεῷ παρρησίᾳ, διαλασσόντος τε πρὸ τῶν ἀνθρώπων γῆρας. ἵνα ἡλεῖν ἕως τῶν παιδῶν, ἵνα τῶν διακονούντων βίον. ὅπως οἱ δεξιῶς καὶ σωφροσύνης βιωσάντες, κ' τὴν τῆ παιδὸς κείσιν, δ' ἐυτερον βίον μακάριον τε κ' ἐυδαίμονα λαλῶντων. ἐγὼ μὲν αὖ τὸ ἔμεγαλιν δόγμα παρρησίας τῶν ἀνθρώπων βιώσεως διεξήλθον, ἐμὴν ἀγνοῶν. καθάπερ οἱ πολλοί, ἐδ' ἐξ εἰκασίας, ἐδ' ἐσοχασμῶ. τάχα δ' ἄν τις εἴποι, ποθεν ἢ παρρησία ἔπαιδος. ποῖα ἢ ἡμεῖς, εἴπερ εἰ μὴ ἡν Θεὸς τύχαινε, πᾶσης ἢ μίξεως ἐπ' ἑστὴν ἀλλοτρίᾳ. ἀλλὰ τὴν ἡμεῖς διὰ τὴν τῶν νοσῶν χεῖρ. τὴν μὲν ἐξ ἀποκνήσεως, τὴν σωγνωσμένην ταύτην. ἐτέραν δ' ἐπὶ αἰδῶν αἰτίας, ἡς τὸν λόγον Θεῷ παρρησία θεάται, καὶ ἀνδρῶν ὅς ἐκείνῳ φίλῳ ὑπάρχει (ὁ Φῶς γὰρ πρὸ τῆς αἰτίας τῆς τῶν ὄλων ἀκακομήσεως εἴσε). ὅπως τοίνυν ἀναίτια μὲν ἐστὶν, πρὸ ὑπάρχοντων ὄντων, τὴν αἰτίαν αὐτῶν ἀνάγκη. ὄντ' ἄρα κόσμος κ' τῶν ἐν αὐτῷ, ἡσθε τε αὐτῶν σωτηρίας, τὸν σωτήρα τῶν ὄντων προὔπαρχειν ἀνάγκη ὡς εἰνατὸν μὲν Χεῖρ, τῆς σωτηρίας αἰτίαν. τὴν ἢ σωτηρίαν, τῶν ὄντων τὸ αἰτίον καθάπερ αἰτία μὲν ἢ ὁ πατήρ. αἰτία τὸν δ' ὁ υἱός. καὶ τὸ μὲν προὔπαρχειν αὐτὸν, ἵκανῶς ἢ δὴ δ' ἐδηλωται, πᾶς δ' εἰς ἀνθρώπους καὶ γῆν κατήλθεν; ἢ μὲν προαιρέσει τῆς καθόλου, καθὼς οἱ παρρησία παρρησίασαν, κηδεμονίας τῶν ὄλων ἐστὶν ἀνάγκη γὰρ τὸν δημιουργόν, τῶν ἔργων αὐτῶν κηδεῖν. ἐπεὶ ἢ κοσμικῶ σώματι πλησιάζει, ἐν τε γῆ κηδεῖν ἐμελλε, τῆς χεῖρας τῆ ἀπαιτούσης, νόθην τῶν ἡμεῖς ἵνα τὸ ἐμμηχανήσατο. χωρὶς γὰρ τοι γάμων,

A Deus à modestissimis ac sapientissimis gentibus ac populis jure merito colitur? qui cum omnem potentiam nactus sit, propositi sui semper tenax, de infanta sibi clementia nihil imminuit. Abite igitur impii (id enim vobis licet, quandoquidem sceleri vestro nulla nunc pena irrogatur) abite, inquam, ad victimarum caedes & convivia, festosque dies & comportationes. In quibus religionis specie voluptatibus & intemperantiae indulgetis. Et sacra quidem à vobis celebrari simulatis: re autem vestra libidines vestras expletis. Neque enim quicquam boni noctis; ac ne primum quidem summi Dei mandatum: qui & humano generi leges vivendi praescribit, filioque in mandatis dedit, ut vitam hominum morésque formaret: quo videlicet hi qui recte ac modeste vixerint, alteram vitam beatam ac felicem filii sui judicio consequantur. Exposui decretum Dei de hominum vita: idque non ignoratione aberrans ut multi; nec opinione aut conjectura ductus. Sed fortasse dixerit aliquis: unde nam haec filii appellatio, aut quae ratio gignendi; siquidem unus ac solus est Deus, idemque ab omni commixtione & coitu prorsus alienus. Sciendum vero est duplicem esse gignendi rationem: alteram ex partu quae omnibus nota est: alteram ex causa sempiterna. Cujus quidem generationis modum ac rationem, divinam favente Providentiâ is inter homines videt, qui Deo carus fuerit. Sapiens enim quivis ordinationis universi causam intelligit. Porro cum nihil sit quod causam non habeat, ante omnia quae existunt, causa eorum subsisterit necesse est. Cum igitur mundus & cuncta quae in mundo sunt existant; cumque eorum exstet conservatio, necesse est ut ante omnia quae sunt, Servator exstiterit. Adeo ut Christus ipse omnium rerum causa sit, & conservatio sit effectus: quemadmodum Pater quidem Filii causa est, Filius vero est causatum. Et ipsum quidem Christum ante omnia extitisse, jam abunde probavimus. At quomodo in terras descendit & ad homines venit? Consilium quidem ipsum, sicut Prophetae praedixerant, profectum est ex cura ac sollicitudine quam pro universis rebus gerebat. Opifex enim, operum suorum curam gerat necesse est.

Quum vero ad terrenum corpus accessurus esset, & inter homines, necessitate sic exigente, aliquandiu moraturus, novam quandam nascendi rationem commentus est sibi. Nam absque

λαίμενοι μὲν ἀκολασίας, μετέχοντες δὲ φι-
 λανθρωπίας. οὐκ ἔστι μὲν πρὸς ὀφθαλμοῖς ἔχον-
 τες, πίστεως δὲ καρτερὴν ἐλπίσιν. αἰδῶ δὲ
 καὶ παύσιον δρετῶν ἀσπαζόμενοι, ἢ ὁ προ-
 τεβίος ἀνθρώπων ἠθῶν ἐκβεβλήκει, τὴν ὑπερ-
 πάντων ποιημένω πρόνοιαν ἐδέξαι γὰρ ἂν τῶν
 τούτων κακῶν, καὶ τῆς ἁπλοῦς ἀσπίδος καὶ
 ἐκείνου τὸν βίον ἀδικίας, ἰατρὸς ἀξιοχρεῶς
 εὐεθῆ. ἢ γὰρ πρόνοιαν μέχρι τῶν τῆδε διήκ-
 σα, παύθῃ ὅσα ὑφ' ὑβρείας καὶ ἀκολασίας ἀ-
 κόσμητα ἦν, καὶ ἐκόσμησε ῥάστα. καὶ ἐδέξατο
 δουκρυφῶς. ἤδει γὰρ τὰς μὲν τῶν ἀνθρώ-
 πων, φρονήσει καὶ νότῳ ἐαυτῶν δύναμιν θεω-
 ρήσας τὰς δὲ, ἄτε τοῖς ἀλόγοις τῶν ζώων
 ὁπκασμένους τὴν φύσιν, μάλλον ταῖς αἰ-
 δήσεσιν ἁπλοῦς διὰ φανέρωσιν, ἀ-
 μηδεὶς ἀμφιδόλλοι, μὴ παρὰ τοῖς, μὴ φαν-
 ῶ, τὴν ἰσοστασίαν καὶ θαυμαστὴν θερα-
 πείαν ὑπὸ ὅψιν ἦγε. τοῖς μὲν παύσαμένους δὲ
 βίος, δουκαδίσας τὸ ζῆν ἐκ δευτέρου. τὰς δὲ ἐ-
 σσημένους τῶν αἰδῶσιν, ὑγιῶς κελεύων
 πάλιν αἰδῶσιν ἐπιτίθει δὲ θαλάσσαν, καὶ
 ἰσοστασίαν ἐπιτάσας ἐκ χειρῶν. Ἐτέλῃ
 θαυμαστὸς ἔργος ἐπιχειρήσασα, καὶ δὲ ἀπι-
 σίας τὰς ἀνθρώπους εἰς πίσιν ἰσχυρῶν παρκα-
 λυτῶν, εἰς θεῶν ἀναπήνην, τίνῃ ἄλ-
 λου, πλὴν τῆς Θεοῦ, τῆς τε δὲ ἰσοστασίαν δυνά-
 μεις ἔργον ἔτετο; ἔμην ἐδέξαι ὁ προσεχῆς τῆ
 παύσιμα ἰσοστασίαν, τῶν θαυμαστῶν ἐκείνων
 θεαμάτων ἀλλοτρίῃ ἦν. ἠνίκα νύκτες ἡμε-
 ρον φῶς ἐπακλύπασαι, τὸν ἥλιον ἠφάνι-
 ζον. καὶ εὐχόμενοι γὰρ δέος τὰς παύσιμα χεῖρας,
 τῶν πάντων πραγμάτων σωτέλειαν ἠ-
 κῆ, Ἐτέλῃ αὐτίς, οἷον τὸ πρὸς τῆς ἰσοστασίαν
 διατάξεως ἐπικρατήσῃ ἐζητεῖτο ἢ καὶ τὸ αἰ-
 ῶν δὲ τῆς κακῆς, Ἐτέλῃ πημελές
 ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸ θεῶν γρόσιον ἕως
 ὅτε ἠπίως μεγαλοφυχία τῆς τῶν ἀσεβῶν
 ὑβρείας ὑπεφρονήσας, δουκαδίστη τὸν θεῶν
 συμπαύσιμα ἠθῶν ἀσπίδος καὶ ἀκόσμητον χορεία.
 τὸν γὰρ τοῖς ποσῶ καὶ τῆς κόσμου πρὸς τῆς σκυ-
 θεωπῶσα, εἰς τὴν οἰκίαν αὐτίς δουκαδίστα-
 το φαύροτητα.

A rantia, clementiæ verò participes: &
 misericordiam quidem præ oculis ha-
 bentes, fidei vero promissa sperantes;
 verecundiam denique & omne genus
 virtutis amplectentes, loco injustitiæ
 quam prior mortalium vita moribus
 humanis infuderat, ut ab eo qui omniũ
 rerum curam ac providentiam gerit,
 excinderetur. Nullus enim alius, tan-
 torum malorum & injustitiæ quæ illa æ-
 tate invaluerat, Medicus idoneus inve-
 niri potuisset. Igitur providentia ad
 terras usque perveniens, cuncta quæ
 per contumeliam & intemperantiam
 incomposita erant, nullo negotio resti-
 tuit; idque non clam & occultè. Scie-
 bat enim quosdam esse homines, qui
 virtutem ipsius ac potentiam, mentis
 acie contemplantur: alios verò ut-
 pote brutis animantibus perfimiles, ma-
 gis sensibus inhære. Ideo palam & a-
 pertè, ne quis sive bonus sive impro-
 bus dubitare posset, beatitudinem &
 admirabilem curationem omnium o-
 culis subiecit: mortuis quidem vitam
 denuò restituens; eos verò qui sensibus
 orbatii essent, pristinum usum sensuum
 recuperare præcipiens. Mare verò so-
 lidum reddidisse, & in media tempesta-
 te tranquillitatem oriri iussisse; ac po-
 stemò cum admiranda opera edidisset,
 & homines ab incredulitate ad robu-
 stissimam fidem traduxisset, in cælum
 evolavisse; cujus tandem nisi Dei & su-
 præmæ cuiusdam potentiæ opus fuit?
 Sed neque tempus illud quod passioni
 proximum fuit, admirandis illis specta-
 culis caruit; tunc cum noctis caligo
 diurnum splendorem obscurans, So-
 lem penitus abscondit. Quippe omnes
 ubique populos terror pervaserat, mun-
 di exitum advenisse jam credentes, &
 in pristinum chaos cujusmodi ante or-
 bem conditum fuit, cuncta reditura es-
 se. Requirebatur causa tantæ calamita-
 tis, & quod tantum scelus adversus Dei
 Numen ab hominibus admissum fuisset.
 Donec Deus placida animi magni-
 tudine contumelias impiorum despi-
 ciens, cuncta restituisset, & consueto
 siderum cursu cælum omne exornavisset.
 Itaque totius mundi facies, quæ lu-
 ctu ac tæmoro quodammodo confusa
 fuerat, pristinum denuò splendorem
 recuperavit.